

КНІГА АБ ВЕЧНЫМ

У Гродзенскім абласным унітарным паліграфічным прадпрыемстве "Гродзенская друкарня" выйшла з друку кніга нарысаў Браніслава Ермашкевіча пад назвай "Памяць патрэбна жывым". Новая праца з'яўляецца наступным этапам у аўтарскай тэматычнай серыі "Іх імёнамі названы вуліцы горада Гродна".

Рэдактарам новага выдання стаў член СПБ, кандыдат філалагічных навук, дацэнт кафедры беларускай філалогіі ГрДУ імя Янкі Купалы, літаратурны крытык Руслан Канстанцінавіч Казлоўскі. Падзяку за дапамогу ў выданні кнігі "Памяць патрэбна жывым" яе аўтар выказвае генеральнаму дырэктару ААТ "Гроднапрамбуд" А.І.Вагабаву; генеральнаму дырэктару ААТ "Гроднажылбуд" А.І.Ушкевічу; дырэктару ГАУПП

"Гродзенская друкарня" С.У.Вішнеўскаму. Новае выданне прысвечана 890-годдзю Гродна (верасень, 2018) і ў папулярнай форме распавядае пра знакамітых герояў і пісьменнікаў – удзельнікаў Вялікай Айчыннай вайны, чыімі імёнамі названы вуліцы ў новых мікрараёнах горада над Нёманам. Нагадаем, што адкрыла тэматычную серыю "Іх імёнамі названы вуліцы горада Гродна" папярэдняя праца Браніслава Іосіфавіча – кніга, прысвечаная 70-годдзю Вялікай Перамогі, якая называецца "Водсвет далёкіх дзён" (2015). У новай кнізе Б.І.Ермашкевіча "Памяць патрэбна жывым" 160 старонак. Пераплёт мяккі. Наклад 100 асобнікаў.

Ермашкевіч Браніслаў Іосіфавіч нарадзіўся ў вёсцы Зялёнка Барысаўскага раёна Мінскай вобласці. Паэт, публіцыст. Ганаровы член Саюза пісьменнікаў Беларусі. Лаўрэат конкурсу ў намінацыі "Паэзія", прысвечанага 875-годдзю і конкурсу гімна да 880-годдзя горада Гродна. Лаўрэат прэміі імя А.І.Дубко "За творчыя дасягненні ў галіне культуры і мастацтва" па намінацыі "Пісьменнік года – 2008". Скончыў Мётчанскую сярэднюю школу Барысаўскага раёна, Чарапавецкае вайсковае вучылішча сувязі з адзнакай і Усесаюзны юрыдычны завочны інстытут. Служыў на розных афіцэрскіх пасадах у СССР і за мяжой, у тым ліку 10 гадоў на Далёкім Усходзе і Чукотцы. З 1980 года жыве ў горадзе Гродна. Больш за 20 гадоў працаваў настаўнікам у школе. Піша на беларускай мове. Выдаў кнігі вершаў: "Надзённае" (2001), "Навучанне зямлёй" (2004); "Зямлі маёй нераўнавага" (2007), "Абярэг" (2012), "Водсвет далёкіх дзён" (2015), Мае іншыя публікацыі.

СЛОВА АБ ВЕЧНЫМ

“Памяць патрэбна жывым” – такую назву атрымала новая кніга Браніслава Ермашкевіча. У гэтай назве заключана не толькі галоўная ідэя новай работы паэта і публіцыста. Гэтымі словамі дакладна фармулюецца яго творчае крэда. ...Шлях мастацтва, падобна арбітам нябесных цел, перасякаецца, пераплятаецца з вечнасцю. Вернасць высокім ідэалам, арыентацыя на вечныя каштоўнасці сёння не толькі служаць меркай сапраўднага мастацтва, але і шмат у чым вызначаюць яго стратэгію. Да такіх прыкладаў вечных каштоўнасцяў можна аднесці вынесены ў заглавак кнігі вобраз памяці.

Папярэдняя праца Браніслава Іосіфавіча, кніга “Водсвет далёкіх дзён”, была прымеркавана да 70-годдзя Вялікай Перамогі і прысвечана героям-вызвалальнікам, імёнамі якіх названы вуліцы горада Гродна. Новае выданне працягвае тэму ўвекавечання памяці аб выбітных постацях у назвах вуліц горада над Нёманам. Толькі цяпер разам з героямі Вялікай Айчыннай вайны, вызвалальнікам нашага краю, у полі зроку пісьменніка апынуліся і беларускія літаратары, творчы і жыццёвы шлях якіх так ці інакш перасякаецца з Гродзеншчынай. Навошта ўскладняецца задача публіцыстычнай дылогіі? Адказ можна знайсці ў назве кнігі – “Памяць патрэбна жывым”, якая прысвечана 890-годдзю Гродна. Калі вобраз памяці непасрэдна скіраваны да подзвігу на палях ваенных баталій, то вобраз “жывых”, нашчадкаў, тых, за каго пралівалі кроў героі-вызвалальнікі, сімвалізуе мірнае жыццё, шчаслівую будучыню, незалежнасць нашага народа. Мы бачым, як задума літаратара прасоўваецца наперад і пашырае тэматычны дыяпазон творчай працы. Патрэба жывых у памяці пра подзвіг герояў для Браніслава Ермашкевіча – доказ свядомай удзячнасці нашых сучаснікаў за мірнае неба над нашай Радзімай. І так, паводле складальніка кнігі, без сумневу, павінна быць заўсёды. Мяняюцца эпохі. Прыходзяць на змену адно аднаму пакаленні. Але памяць народа-працаўніка нязменна побач з подзвігам народа-змагара, пераможцы фашызму. Толькі ў гэтым выпадку мае сэнс творчасць, толькі ў гэтым – аснова плённай, мірнай працы чалавека.

Браніслаў Ермашкевіч пераступіў парог свайго васьмідзесяцігоддзя. Узрост вельмі і вельмі шанюны. І ўсё ж актыўная грамадзянская пазіцыя творцы, ганаровага члена Саюза пісьменнікаў Беларусі не дазваляе яму спачываць на лаўрах. Ветэран узброеных сіл, афіцэр, педагог і грамадскі дзеяч, пашану і важнасць сваёй творчай місіі ён разумее па-свойму. На службе і на працы, у творчасці і ў жыцці быў і застаецца змагаром за гістарычную праўду, старанным рупліўцам за памяць народную. А без яе немагчымы наш працяг, немагчыма памнажанне слаўных традыцый, не будзе сувязі мінулага і сучаснасці. Таго, за што аддавалі жыццё героі-вызвалальнікі, не будзе.

Практычна ўвесь свой час пісьменнік праводзіць у гарадскіх архівах, у пошуку неабходных дакументаў альбо на кансультацыях з супрацоўнікамі гісторыка-археалагічнага музея, з прадстаўнікамі гарадской і абласной улады, з членамі ветэранскай арганізацыі вобласці. Абавязковым пунктам творчай працы Браніслава Іосіфавіча даўно ўжо сталі шматлікія сустрэчы з ветэранамі вайны. Іх, гэтых носьбітаў гістарычнай праўды, на вялікі жаль, літаральна за апошні год у нашым рэгіёне стала значна менш.

Толькі таму мастацтву варта верыць, якое накіравана ў дзень заўтрашні. Ці нават наогул за межы часу. Літаратура – гэта вельмі складаны свет, дзе ўзаемаадносіны чалавека з чалавекам і з часам падпарадкаваныя не толькі розуму, але і пачуццю. З часоў класічных традыцый літаратуры пачуццё знаходзіцца ў супрацьстаянні з абавязкам, чалавечая натура часцяком

уступае ў канфлікт з тым, што сёння прынята называць грамадзянскім сумленнем. У творчасці Браніслава Ермашкевіча такое супрацьстаянне пазбаўлена ўсякіх падстаў. Таму што характар глыбокай, суцэльнай творчай асобы звязвае грамадзянскі абавязак і эмацыйную ацэнку рэчаіснасці ў адно цэлае. Гэтая якасць дапамагае своечасова адгукацца на выклікі часу, прынцыпова аналізаваць тое, што адбываецца ў навакольным свеце.

Мы можам ацэньваць новае выданне з розных пазіцый, нават можам аднесці яго да даведачнай або факультатывнай літаратуры, да літаратуры для пазакласнага чытання. Вынік працы ад гэтага не стане меншым. Кожны радок – як артэрыя. Кожная старонка нібы такт сэрцабіцця. Кніга абуджае неабыхавасць гарадзенцаў да новага, сучаснага.. Наш горад імкліва развіваецца і пашыраецца. У яго мікрараёнах, што растуць літаральна на вачах, з’яўляюцца ўсё новыя вуліцы. У ролі першапраходцы, збіраючыся на вандроўку па іх, як на падарожжа ў дзень заўтрашні, возьміце з сабой кнігу “Памяць патрэбна жывым”. З яе дапамогай вы спасыцігнеце сутнасць руху не толькі ў прасторы горада, але і ў прасторы сваёй уласнай асобы.

Вы даведаецеся імёны людзей, дзякуючы вайскавай доблесці і асабістай мужнасці якіх стала магчымым наша мірнае сёння. І шлях ваш разам з гэтай кнігай і яе героямі паступова ператворыцца ў магічнае вандраванне па вечнасці. Так кніга вучыць нас памяці – не праз катэгорыі часу і прасторы, а праз атрыбут вечнасці – душу.

Вы адкрыеце для сябе раней невядомыя эпідоды з жыцця народных пісьменнікаў, знаёмых вам яшчэ са школы. Іх творчасць стане вам яшчэ больш блізкая і зразумелая, калі вы выявіце ўласны след на вуліцах з іх імёнамі. Сярод гарадзенскіх новабудоўляў кніга прывядзе вас у цэлы літаратурны квартал. Так яна вучыць нас культурным сувязям на ўзроўні сучаснай архітэктуры і бытавых камунікацый.

“Памяць патрэбна жывым” Браніслава Ермашкевіча – гэта кніга аб нашай прыналежнасці да вялікага праз адчуванне штодзённага. Спалучэнне абавязку і пачуцця, пошуку і бязмежнасці ў працы над кнігай надае цэлы шэраг новых здольнасцей яе чытачу. Напрыклад, усведамляць і адчуваць патрэбу ў абароне ўласнага сумлення ад спакусу, у абароне гісторыі ад фальшу, падобна абароне свайго дома ад агрэсіі або разбурэння. Кніга метадычна стымулюе выхаванне патрыятызму ды грамадскай свядомасці ў маштабах асобна ўзятай персоны. У гэтым яе заслуга. Калі б такой кнігі не існавала, яе трэба было б абавязкова напісаць. І ў гэтым заслуга яе стваральніка.

Дзмітрый РАДЗІВОНЧЫК

